

Meiltä saat taustatiedot ulkomaisesta yhteistyökumppanistasi – jo ennen matkaa.

Asiakastiedosta saat luotettavan, tutkitun tiedon ulkomaisista yhteistyökumppaneistasi. Nykyisistä tai tulevista. Ulkomaiset luottotiedot saat halutessasi muutamassa sekunnissa omalle päätteellesi. Selvällä suomenkielellä. Ota yhteys, jo ennen seuraavaa matkaa.

 Asiakastieto

Suomen Asiakastieto Oy, Työpajankatu 10, PL 16, 00581 Helsinki, puhelin (09) 148 861, fax (09) 735 338

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Eduskunta-aloite	4
Puheenjohtajan palsta	7
Luottopetokset lisääntymässä.....	8
Vuosi yhdistymisestä	10
Ruotsin Luottomiehet Helsingissä	11
Ulosottomiehen valtuuksia ehdotetaan lisättäväksi.....	14
Uudet jäsenet	16
Jäsenluettelon uusiminen	17
Kevätkokousretki Turkuun 14.5.	20
Jäsenhakemuslomake	23
Luotonvalvojan näkökulma	24
Erikoisluottopäivä-risteily	26
PK-yritysten ratingluokitusten puute luotonannon esteenä	28
Toimikunta pohtii ulosotto- laitoksen tehtäviä	29
Horoskooppi	30
Velkajärjestelyyn esitetään tiukennuksia	32
Kokouskutsu	34
Mediatiedot	34

Luottolinkki

Luottomiehet - Kreditmännens ry:n jäsenlehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa

PÄÄTOIMITTAJA

Kai Palmén Puh. 90-777 51
Fax. 90-7775 3566

TOIMITUSNEUVOSTO

Helena Lajunen, Ari Rajala,
Puh. 90-527 2361 Puh. 90-694 4711
Mikko Kallankari, Jorma Tähtinen
Puh. 90-148861 Puh. 90-669 848
Jukka Marttila,
Puh. 90-162 91

ULKOASU

Jorma Tähtinen Fax. 90-669 848

TOIMITUKSEN OSOITE

Luottomiehet ry
PL 891, 00101 Helsinki

TILAAJAPALVELU

Luottomiehet ry
c/o Itä-Helsingin Toimistopalvelu Oy
Linnanherrantie 27 D, 00950 Helsinki
Puh. 90-323 320 Fax 90-323 546

PANKKIYHTEYDET

Luottomiehet ry Merita Pankki
Hki-Rautatietori, 208918-73866

PAINOPAikka

Painoekspert Oy, Helsinki

Kirjoittajien lehdessä esittämät mielipiteet ovat heidän omiaan eivätkä siten välttämättä edusta yhdistyksen kantaa.

Pääkirjoitus

Kolean alkukesän vasta- painoksi

Suomessa kokonaistuotanto on alkuvuonna kasvanut tasaisesti Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan. Toukokuussa kasvu oli jo 2,4 prosentin luokkaa. Kevään poikkeuksen teki maaliskuu, jolloin kokonaistuotanto putosi runsaan prosentin. Syynä tähän hetkelliseen herpaantumiseen oli markkinahakkuiden voimakas supistuminen, joka heijastui negatiivisesti koko maa- ja metsätalouden tuotantoon. Vielä toukokuussa maa- ja metsätalous oli ainoa toimiala, jonka tuotanto laski. Nousu käynnistyneekin vasta syksyllä, koska puukaupassa on tällä hetkellä sopimukseton tila ja hintojen nousuodotuksissa elävät metsänmyyjät eivät ole tässä vaiheessa muutenkaan kovin innokkaita hieromaan kauppoja.

Mutta sen sijaan näyttävät kauppa ja teollisuus olevan toukokuun tuotantolukujen perusteella hyvässä kasvuvauhdissa. Teollisuuden kolmen prosentin kasvu olikin varmasti yllätys, koska kasvuodotukset olivat alkukeväästä vielä miinusmerkkiset. Vienti ilmeisesti vetää taas kohtuullisesti. Kaupan kasvu oli alkuvuodesta kuuden, jopa kahdeksan prosenti vauhdissa. Toukokuussa kasvu oli hitaampaa, mutta varsinkin vähittäiskaupan osalta edelleenkin hyvää. Jopa alkoholikauppakin oli toukokuussa ensimmäistä kertaa plussan puolella, johtuen ilmeisesti keväällä asetetuista tuontirajoituksista. Kesäkuukaudet tuskin kääntävät myönteistä kehitystä huonompaan suuntaan. Tähän viittaisivat ainakin kaupan eri järjestöjen lausunnot sateisen kesän hyvästä myynnistä.

Kasvu näyttäisi jatkuvan myös syksyllä, koska ainakin sellumarkkinoilla eletään pitkistä aikaa optimistisissa odotuksissa, joka enteilee parempia aikoja koko metsäteollisuudelle. Jos puukauppa piristyy, pysähdyksissä olevat markkinahakkuutkin vähitellen elpyvät.

Näiden kokonaistuotannon kasvulukujen perusteella saattaa hyvinkin olla mahdollista, että valtiovarainministeriön aikaisemmin liian optimistisena pidetty ennuste kansantalouden tämän vuoden kolmen prosentin kasvusta toteutuu.

Joten, lomaltapalaavat Luottomiehet
– Tervetuloa kasvuun mukaan!!

Kai Palmén
Päätöimittaja

Velkojan kulujen korvaamisesta osamaksutilityksen yhteydessä tehty eduskunta-aloite

Kansanedustaja **Pekka Kuosmanen** (kok) on tehnyt laki-aloitteen osamaksukauppalain ja kuluttajansuojalain säännösten muuttamisesta niin, että hakijan kulut korvattaisiin ulosottomiehen suorittamassa tilityksessä samojen periaatteiden mukaan kuin kantajan kulut korvataan tuomioistuimessa.

Osamaksukaupasta on muodostunut yleisesti hyväksytty ja tavanomainen kaupan muoto. Erityisesti sitä on käytetty tilanteissa, joissa ostajalla on ostohetkellä vaikeuksia maksaa koko kauppasumma kerralla eikä luoton edellyttämiä vakuuksia ole käytettävissä.

Osamaksukaupassa velkoja voi ostajan sopimusrikkomuksen johdosta pyytää virka-apua esineen poisottamiseksi ja tilityksen tekemiseksi. Tilityskannetta voidaan ajaa tuomioistuimessa tai pyyntö voidaan osoittaa suoraan velallisen kotipaikan taikka esineen sijaintipaikan ulosottomiehelle. Asianosaiset voivat myös sopia kaupan purkamisesta, jolloin tehdään vapaaehtoinen tilitys.

Tilitys ja perintä vaatii oman ammattiosaamisensa ja erityisesti korkolaskun suorittamisen edellyttää erityisasiantuntemusta ja ATK-ohjelmia. Asiamiehen käyttäminen osamaksusaahtavan perinnässä on usein tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Koneurakoitsijana pitkän päivätyön tehneen Kuosmasen mielestä

ei ole oikein, että myyjän ja asiamiehen työstä aiheutuvat kustannukset täytyy ottaa huomioon kiinteinä kuluina tavaran hinnoittelussa, mitä ajattelua kuluttajansuojalain 7 luvun 17 §:n nykyinen sanamuoto edustaa. Maksunsa hoitavat ostajat pannaan näin vastaamaan myös veloitteensa laiminlyöneiden perinnän kulut. Asiantila ei vastaa oikeuskäytännössä yleisesti omaksuttua periaatetta, että velallinen, joka rikkomalla sopimuksen on antanut velkojalle aiheen virka-avun ja tilityksen hakemiseen, on velvollinen korvaamaan siitä aiheutuvat kustannukset.

Voittaessaan tilitysjutun tuomioistuimessa saa hakija täyden korvauksen kuluisistaan. Tuomioistuimen ratkaisu täytyy kuitenkin useimmiten panna täytäntöön ulosottoviranomaisen toimesta, mistä aiheutuu ajanhukkaa ja erityisesti velallisen maksettavaksi tarpeettomia lisäkustannuksia.

Ulosottomiehen suorittama tilitys on kaikkien osapuolten kannalta hyvä vaihtoehto, koska se on mutkaton ja kokonaiskustannuksiltaan edullisin. Väljät oikeusohjeet aiheuttavat tavatonta kirjavuutta ulosottomiesten tilitysmenettelyssä hyväksymien hakijan oikeuskulujen kohdalla. Tavallista on, että hakijan käyttämän asiamiehen aiheuttama lisäkulu ei hyväksytä ja muutoinkin tilityksen hakemisesta johtuneita suoranaisia

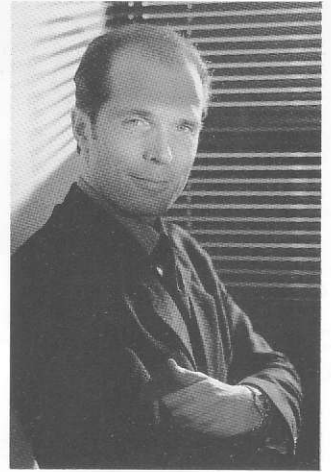
kuluja jätetään huomiotta. On osoitettavissa jopa tapauksia, joissa hakijan hyväksi ei ole tilityksessä luettu täysimääräisenä edes hänen maksettavakseen tulevaa täytäntöönpanomaksua.

Ulosottomaksuista annetussa laissa säädetään täytäntöönpanomaksu kiinteäksi ja enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvien keskimääräisten kokonaiskustannusten suuruiseksi. Hakijalta vaaditaan tilityksessä keskimäärin suurempi työpanos kuin toimitusmieheltä; nykysäännösten mukaan hakijalle ei voida myöntää tästä suuremmasta työpanoksesta mitään korvausta, vain välttämättömien kulujen korvaus.

Ulosottomiehen suorittama tilitys on oikeudenkäyntiä läheisesti muistuttava lainkäyttötoimi, minkä vuoksi häviöpuolen korvausvastuu tulisi Kuosmasen mielestä määritellä osamaksutilityksessä kuten oikeudenkäynnissä. Korvauksen tulee vastata tilityksen valmistelusta ja asian ajamisesta aiheutuneita sekä muita kohtuullisia kustannuksia. Korvaus tulee suorittaa myös tilityksen asianosaisille aiheuttamasta työstä ja ajanhukasta.

Teksti:
Timo Mäki

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kerro mielipiteesi!

Kun katsoo kirjoitushetkellä ulos, tulee ensimmäisenä mieleen olematon kesä. Se onkin tänä vuonna puhuttanut, niinkuin kaikki puutteet yleensä.

Katson mitä tärkeimmäksi tehtäväkseni yrittää ottaa helikopterinäkökulman luottomiesten tarpeisiin sekä yhdistyksemme toimintoihin, hyvine ja huonoine puolineen, hukkaamatta itseäni yksityiskohtiin, jotka esim. eri toimikuntien jäsenten on määrä hoitaa.

Asia, joka on mielestäni mitä tärkein on teidän **mielipiteenne**, rakkaat luottomiehet. Suurella innolla luen aina puheenvuoropalstan, koska se on parhaimpia ja yksinkertaisimpia keinoja saada äänensä kuuluviin, ja ennen kaikkea **kaikkien** kollegojen tietoon. Olen toki nöyrästi myös kuullut mielipiteitä siitä, että hallituksemme tulisi kuten vanhoina ”hyvinä” aikoina kiertää maata luennoimassa eri luottoaiheista. En voi kiistää, etteikö se olisi mitä tehokkain tapa tutustua luottoihmisiin ja kuulla heidän ajatuksiin.

On kuitenkin eräitä tätä toimintaa vaikeuttavia seikkoja. Aika ja kehitys ajaa sekä meitä että toimintatapojamme eteenpäin tai ainakin kohti muutoksia. Jokainen voi vapaasti ajatella tämän muutoksen olevan pahasta. Kommunikointi tänä päivänä kuitenkin muuttuu yhä enemmän tekniikan avulla kustannustehokkaammaksi, kuten vaatimukset meitä jokaista kohtaan yleensäkin.

Jäsenmaksumme on myös hyvin kohtuullinen ja työ tehdään talkoovoimin. Vaikka tekisimme laajojakin matkoja, aina jonkun olisi hankalaa saapua tilaisuuk-

siimme. Siispä kuitenkin kannatan etupäässä lehteämme äänitorvenamme sekä kutsun sydämellisesti kaikki todella kiinnostuneet paikalle kun keskitetysti järjestämme jäsenkokouksia yms.

Eri kielelliset kysymykset ovat askarruttaneet ja/tai huvittaneet mieliä. Esimerkiksi yhdistyksemme nimi. On kai totta, että tottumaton korva helposti reagoi siihen ja varsinkin sen ulkomaiseen muotoon: ”Kreditmännens”. En kuitenkaan katso tätä maailman tärkeimmäksi asiaksi. Siitä on vain helppo keksiä puheaihe. Onhan ruotsalaistenkin nimi Kreditmannaföreningen, siis miehiä sielläkin...

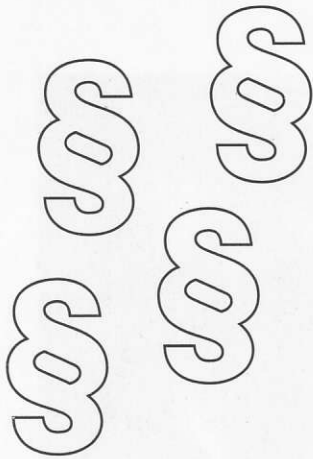
Tosin täytyy tunnustaa, että on mielipidepalstalla ilmennyt erittäin hyvä vaihtoehto, nimittäin Luottokilta-Kreditgillet ry (Finnish Credit Guild). Tosi hyvä!

Muuten voin vain todeta, että joudumme varmaankin hyväksymään aikamme kehityksen, johon kuuluu sellaista kuin sanat ”luottomies” eri tarkoituksessa kuin vain luotonhallinnassa, ”lobbailu” sekä näkemään luottoalallakin maallista mainontaa. Tällä sanomallani haluan nimenomaan yllyttää teitä kaikkia tarttumaan kynään, tai soittamaan. Antaakseni pienen vinkin:

Mitä mieltä olette Luottoalan Neuvottelukunnasta?

Onko se aikansa elänyt instituutio, joka ei kuitenkaan tee mitään? Huomasin itse istuvani sen puheenjohtajana, mutta työtä ei tehdä pelkästään työn takia. Mitä sen pitäisi tehdä, mitä ei muuten saa tehdyksi toimikuntien tai hallituksen kautta? Kertokaa!

Kesäterveisin
Mats Nybondas

LUOTTO- PETOKSET TAAS LISÄÄNTY- MÄSSÄ

Jouni Suominen
Dun&Bradstreet Finland

**Nopea ja aktiivinen
tiedonvälitys
luotonantajien ja
luottotietoyhtiöiden
välillä on paras
suojautumiskeino**

Erityyppisten luottopetosten määrä on taas kasvussa muutamana hiljaisemman vuoden jälkeen. 80-luvun lopun ja 90-luvun alun petosmiesten ja -naisten kulta-ajat eivät toivotavasti koskaan palaa, mutta nytkin törmäämme selviin petosaikeissa tehtyihin luottihakemuksiin ja tilinavauspyyntöihin lähes viikottain. Kaikkia petosmielessä tehtyjä luottihakemuksia ei huomata huijausyrityksiksi vaan kun jokin negatiivinen tieto riittää hylkäämisperusteeksi asia on luotonantajan kannalta loppuunkäsittely.

Kappalemääräisesti paljon luottopäätöksiä tekevien ja pääsääntöisesti luottotietojen käyttämielessä osaavien organisaatioiden luottopäätösprosessit ovat edelleen tiukat, jolloin suurin osa potentiaalisista petostapauksista jää toteutumatta.

Pienehköt ja kokemattomat luottoa myöntävät yritykset sekä kuumat, volyyimihakuiset alat ovatkin eriten vaaravyöhykkeellä. Konnien keinot kehittyvät kuitenkin koko ajan eikä maksuhäiriöitä löydy enää huijausfirmojen taustahenkilöiltä kuten aikaisemmin.

Petosmiehet osaavat myös käyttää hyväkseen luotonantajan mielestä turvallisempia kommandiittiyhtiöitä ja kiinteistöyhtiöitä sekä ostoyhtiöitä. Häiriötön, jonkin aikaa toiminut yhtiö onkin petosvälineenä verraton ja jos tilejä ja luottokortteja on auki sinne tänne – aina parempi.

Näiden yritysostojen tai –"ottojen" valvonnassa ei auta muu kuin ostotavan muutosseuranta sekä mahdolliset yhteyshenkilömuutokset.

Luottotietoyhtiö huomioi nämä tapaukset yleensä ostotapa- tai -määrien muutoksista, jolloin entistä tarkempi yrityshaastattelu on paikallaan.

Valmisytykset, joita monet kunniallisetkin yrittäjiksi aikovat ostavat, ovat luku sinänsä. Niitä suolletaan yritysmarkkinoille paljon ja varsin usein valmisytytys siirtyy nopeasti ostajalta toiselle taustavoimien jatkuvasti huonontuessa luotonantomielessä. Huijarin halutuin ostos on vain muutamalla tonnilla tai markalla saatu osakeyhtiö, joita haetaan eri lehtien palstoilla ahkerasti.

Poliisin asemaa ei käy kaiteeksi. Ainakin tähän asti välineissä ja resusseissa on puutteita, eikä poliisi voi tehdä kovinkaan paljon ennen rikosilmoitusta ja silloin kaikki on jo usein liian myöhäistä. Petostarkoitus on hyvin vaikea osoittaa ja yritysten takana on suojaisaa puuhailla. Eräskin tunnettu huijari kertoi poliisi-kuulusteluissa sen jälkeen kun hän oli yhtiönsä nimiin "ostanut" tavaraa useista eri

paikoista: "Minun piti maanantaina aloittaa maksuhomat, mutta kun tulitte lauantaina ja pidätitte"!

Huijarityypppejä on monenlaisia, alla mainitut ovat tuttuja ainakin luotto- ja maksukorttityhtiöissä, rahoitusyhtiöissä ja tavaraluotonantajilla:

1. Kömpelykset, jotka suunnittelemattomasti yrittävät tilata tavaraa esim. olemattoman yrityksen nimiin ja haastatellessa eivät osaa peittää tarkoituksensa.

Tähän sarjaan kuuluvat myös epäonnistuneet yrittäjät, jotka hätäpäissään yrittävät jotain epätoivoista, kuten "myydä" huonon yrityksensä kenelle tahansa ja luulevat näin pääsevänsä palkkahästä. (Näissä tapauksissa vanha kunnon henkilökohtainen takaus on luotonantajan turvana).

Kömpelyssarjaan kuuluvat myös ne uudet yrittäjät, jotka helpon rahan toivossa perustavat yrityksen ja hakevat luottoja holtittomasti ymmärtämättä yritystoimintaan kuuluvaa pitkäjännitteisyyttä.

2. Puoliammatillaiset, jotka lähes säännöllisesti harhauttavat luotonantajia viimeistään konkurssin hämmöittäessä, mutta pitävät itseään lähes kunniallisina yrittäjinä ja joiden mielestä tietynlainen huijaus kuuluu yritystoimintaan. Näiden henkilöiden omissa nimissä tai jäljiltä löytyy runsaasti maksuhäiriöitä tai/ja konkurssimerkintöjä.

Haastattelutilanteessa he osaavat kokemuksellaan kertoa yhtä ja toista harhaanjohtavaa ja jotkut hämäävät myös sillä, että uskovat sepustuksiinsa jopa itse, niitä monta kertaa toistettuaan.

3. Ammatillaiset ovat hyvin varautuneet soittohaastatteluihin ja laajan kokemuksensa kautta pystyvät löytämään heikot kohdat luotonantajan puolustuksesta:

- pienehköt luotot, jotka päätetään asiakaspalvelutai myyjäportaassa kyllä/ei - maksuhäiriötiedon pe-

rusteella ja kun asiakkaaksi on päästy, haetaan isompaa ja isompaa luottoa

- kampanjat ja erikoistarjoukset, jolloin myyntihalukkuus on tavallista kovempi ja kontrolli tavallista heikompi

- epäjärjestelmälliset luottopäätösprosessit antavat tilaa subjektiivisuudelle ja huijari löytää tarvittavan porsaanreiän sivukonttorista, kiireellisyydestä tms:sta.

Ammattilaisen kiinnijääminen on harvinaista eivätkä he itse ole juurikaan näkyvillä esimerkiksi työkaluna käytettävien hallituksissa vaan toimivat aina apumiesten ja naisten kautta. Salainen puhelinnumero, kotiosoite tyttöystävän luona sekä vanhat maksuhäiriöt (noviisiajoilta) ovat usein tunnusmerkkejä.

Koko ajan kentällä liikkuu kymmeniä ja taas kymmeniä yrityksiä ja yritysryppäitä, joiden toiminta-ajatus on selvä: huijata niin paljon kuin ehditään.

Tehokkain keino huijariporukoiden toimintakyvyn heikentämiseksi on luotonantajien ja luottotietoyhtiöiden aktiivinen yhteistyö niin, että pienemmissäkin tapauksissa petosarveluista ilmoitettaisiin välittömästi luottotietoyhtiöön, jolla on parhaat mahdollisuudet levittää tietoa nopeasti.

Luottotietoyhtiö haluaa paneutua tapaukseen paikallistaakseen muut oheisyrittäjien ja oppia lisää rikollisten toimintatavoista. Rikollisten keskuudessa hyväksi havaittu huijauskeino kulkee nopeasti suusta suuhun eikä yksittäinen tapaus jää viimeiseksi.

Ilmoittakaa luottopetos tai siltä haiskahtavakin tapaus, sillä näissäkin asioissa ei vahinkoa kannata kierrättää, vaikka se tuntuisikin vähäpätöiseltä tai nololta. Nopea tiedonkulku voi pelastaa joltain toiselta luotonantajalta pitkän pennin ja seuraavalla kerralla on Teidän vuoronne selvitä halvemmalla.

Krp:n apulaispäällikkö:
**Salaamispykälät
estävät poliisia
varoittamasta
talousrikosuhasta**

TIISTAI 2.7.1996

**Luikurifirma
huijasi satojen
tuhansien edestä**

7/96
Helsingin Sanomat, torsta

KOTI

**Poliisi tutkii
laajaa puhelin-
luottohuijausta**

Poliisilla on tutkittavanaan maanlaajuinen petosvyyhti, jossa on poliisin mukaan huijatt...

Vuosi yhdistymisestä

Suomen Asiakastieto Oy:n ja Suomen Luottotieto-osuuskunnan yhdistymisestä on kulunut runsas vuosi. Vuoteen mahtuu tuotevalikoiman selkeytystä, hintojen laskua, organisaation järjestelyä ja taas hintojen laskua.

Huhuja yrityskaupasta Asiakastiedon ja Luottotiedon välillä oli harvakseltaan pulpannut esiin työntekijöidenkin pöytäkeskusteluissa. Toukuu-kuussa 1995 kutsu tiedotus-tilaisuuteen uumoili jotain isompaa tapahtuvaksi. Tieto elokuussa toteutuvasta yhdistymisestä oli silti pienoinen yllätys.

Elämä Asiakastiedossa vilkastui, vaikka olikin kesä. Alkoi tilojen mittailu, tehtävien suunnittelu ja tuotteiden linjaaminen. Käytävillä ilmestyi uusia kasvoja yksi toisensa perään. Joulutammikuussa tehtiin töitä sähköporan säestyksellä. Osa joutui vähäksi aikaa evakkoon huoneestaan ja aina välillä joku etsi sopivaa nurkkausta, jossa asettaa salkkumikro polven päälle. Remontista selvittiin ja helmikuussa 1996 olimme kaikki saman katon alla Helsingin Hermannissa, Asiakastiedon laajentuneissa toimitiloissa.

Muutokset ovat virkistäviä ja entistä isompi talo tarjoaa enemmän mahdollisuuksia. Toisaalta tiedetään, että fuusioista seuraa usein irtisanomisia, eikä epävarmuus omasta tulevaisuudesta saa innostumaan uusista asioista.

Asiakastiedon ja Luottotiedon yhdistymisessä vältyttiin irtisanomisilta. Määräaikaisia ja osa-aikaisia työsuhteita ei jatkettu, minkä lisäksi väki on vähentynyt luonnollisen poistuman kautta. Kymmenkunta työntekijää otti vastaan yhtiön tarjoaman tukipaketin. Tällä hetkellä meitä on pyöreästi 130. Panostaminen palveluun, markkinointiin ja tuotekehitykseen takaa, että työtä riittää.

Nyt ollaan tilanteessa, jossa yrityskulttuurit alkavat hiljalleen huomaamatta sulautua yhteen. Käsitteitä "slokkilainen" ja "vanha asia-

kastietolainen" käytetään yhä harvemmin. Kummankin talon parhaat puolet halutaan silti jättää elämään.

Asiakas kerää hyödyt

Vuoden mittaan on nähty myös merkittävien perimistöimistöjen, huolinta-alan yritysten ja kaupan keskusliikkeidenkin sulautuvan yhden liikemerkin alle. Useimmat tavoittelevat samaa: kustannussäästöjä ja tehokkuutta. Yhteisvoimin saa myös paremmin raivattua elintilaa ulkomailta pieniksi jäävien kotimarkkinoiden jatkeeksi.

Asiakas ei välttämättä pidä tilannetta yhtä oivallisena. Kilpailun uskotaan näivettyvän, jos yksi saa kakusta liian ison palan. Pelätään, että hinnat nousevat ja laatu laskee.

1.8.1995 syntyneellä Asiakastiedolla on lähes 80 prosentin markkinaosuus. Tiedämme, että suuren markkinaosuuden pitäminen vaatii vielä kovempaa työtä kuin sen hankkiminen. Asiakkaan tyytyväisyys on pidettävä sydämenasiana.

Sen paremmin Asiakastiedon kuin Luottotiedonkaan toiminnan tavoitteena ei ole ollut voittojen maksimointi. Asiakastieto toimii omakustannusperiaatteella, jolloin saavutetut kustannussäästöt siirtyvät asiakkaiden eduksi hintoihin, eivätkä osinkoina omistajien taskuihin. Omistajat tosin ovat pitkälti Asiakastiedon asiakkaita, joten hekin hyötyvät siten alhaisemmista hinnoista.

Omistajia Asiakastiedolla on noin 2 500, kunhan SLO-Kin omistusosuus on syksyllä saatu jaettua osuuskunnan jäsenille. Osuuskunnan jäsen saanee noin parin tuhannen markan arvosta Asiakastiedon osakkeita. Pankkien omistusosuus pienenee 57 prosenttiin

ja muu elinkeinoelämä omistaa loput 43 prosenttia. Suurimmat yksittäiset omistajat ovat Merita-Pankki, Postipankki, OKO ja Luottokunta. Yhdistyminen toteutettiin niin, että Asiakastieto osti Luottotieto-osuuskunnan liiketoiminnan ja osuuskunta sai kauppahintana Asiakastiedon osakkeita.

Tuotteet täydentävät toisiaan

Luottotieto-osuuskunta ja Asiakastieto eivät varsinaisesti kilpailleet keskenään, koska yhtiöt olivat erikoistuneet erilaisiin palveluihin. Asiakastieto oli keskittynyt välittämään viranomaisilta ym. lähteistä kerättyä tietoa, jossa ei oteta kantaa luottokelpoisuuteen.

Luottotieto-osuuskunnan ominta aluetta taas olivat luottotietotutkimusten tekemät luottotietotutkimukset. Siten yhtiöiden palvelut täydentävät nyt toisiaan.

Suomen Asiakastieto Oy välittää nyt siis sekä tietokantoihin kerättyä tietoa että henkilöiden asiantuntemusta. Talossa on kaksi erityyppistä tietoa sisältävää tietokantaa: faktatietokanta ja tutkimustietokanta. Muita palveluita ovat mm. ulkomaiset luottotiedot, valvontapalvelu ja luottotietojulkaisut.

Yhdistymistä tuki se, että ajan myötä yhtiöt olisivat todennäköisesti siirtyneet yhä enemmän toistensa reviereille. Asiakastiedon juuret olivat henkilöluottotiedoissa, mutta yritysluottotietojen kysyntä oli ajamassa niiden ohitse. Luottotieto-osuuskunta oli perinteisesti välittänyt yritysluottotietoja. Asiakkaiden tarpeiden tyydyttämiseksi yritykset olisivat alkaneet kehittää melkein identtisiä tuotteita. Kahden päällekkäisiä palveluita

tuottavan yhtiön ylläpitäminen ei olisi ollut järkevää, etenkin kun yhtiöillä oli yhteisiä omistajia.

Säästöt hintoihin

Yhdistymisellä tavoiteltuja säästöjä syntyi jo alkuvaiheessa, kun tiedonhankinta ja talennus voitiin keskittää yhteen paikkaan.

Yksi fuusion kimmokkeista oli se, että molemmilla yhtiöillä oli edessään isot atk-investoinnit. Nyt atk-järjestelmien uusiminen on jo hyvässä vauhdissa. Henkilöluottotiedot on siirretty uuteen tietojärjestelmään ja Asiakastiedon ja Luottotiedon yritystietokantojen yhdistäminen on työn alla. Yhteinen käyttöliittymä mahdollistaa kuitenkin jo siirtymisen tietokannasta toiseen. Suurimmat yhdistymiseen liittyvät investoinnit on tähän mennessä tehty.

Säästöt ovat siirtyneet hintoihin. Fuusion jälkeen yleisimpien päätepalvelujen hintoja on laskettu jo kahteen otteeseen, ja alennukset tuntuvat etenkin luottotietotutkimuksissa. Hintojen alentumista on säästöjen ohella avittanut yhtiön hyvä tulosehditys.

Tuotekehittely piristyi

Kun yhdistetään kahden yhtiön asiantuntemus ja kokemus, syntyy entistä virikkeellisempi ympäristö tuotekehittelylle. Uusia tuotteita ja palveluja sekä parannuksia vanhoihin onkin kaavailtu innokkaasti. Tuloksia tästä nähdään varmasti jo syksyn mittaan.

Viime toukokuussa yhtiöön nimitettiin päätoiminen kehityspäällikkö, mikä sekin kertoo, ettei yhdistymisen aikaan mainittu tuotekehittelyyn panostaminen ollut pelkkää sanahelinää. Tehtävässä toimii aikaisemmin yhtiön tuotantopäällikkönä työskennellyt

Risto Kallio.

Tavoitteena on myös pitää huolta asiakkaista entistä kokonaisvaltaisemmin ja lisätä yhteydenpitoa heihin. Tätä silmällä pitäen Asiakastiedossa aloitti keväällä työnsä kolme uutta myyntineuvottelijaa.

Ruotsin Luottomiehet Helsingissä

Teksti: Mats Nybondas

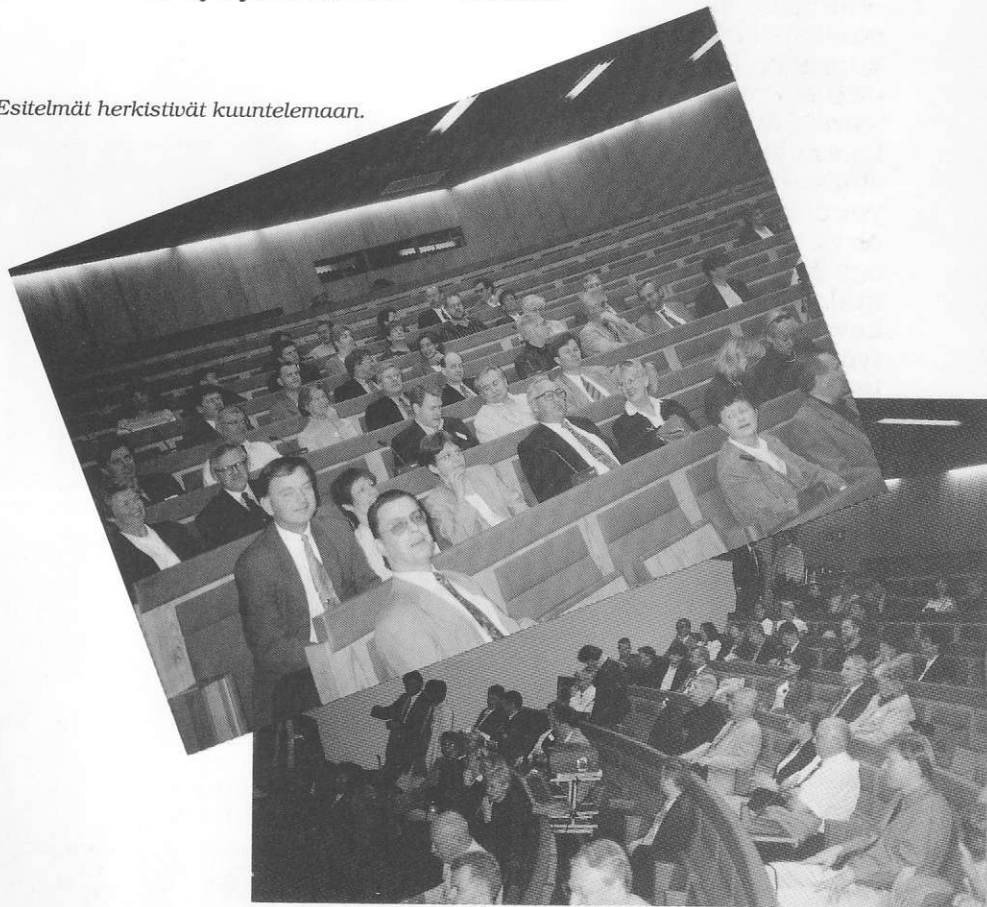
Allekirjoittaneella oli ilo tulla kutsutuksi mukaan Svenska Kreditmannaföreningin järjestämälle laivaseminaarille 22.-23.5.96, jonka reitti oli Tukholma- HKI- Tukholma.

Ohjelma aloitettiin pienellä näytelmällä (!), johon osallistuivat ainakin Ruotsissa hyvin tunnettu kirjailija/näyttelijä, entinen vankilakundi **Lasse Strömstedt** sekä paikallinen asianajaja. Siinä osoitettiin kuinka hyttysiä siivilöi-

dään ja kameleja niellään, eli miten luottohallintaan sallittu informaatio, kuten vanhat pienet häiriömerkinnät, saavat suhteetonta merkitystä, kun taas miljoonarötöksistä ei saada tietoa ollenkaan.

Tätä seurasi meilläkin tuttu panelidebatti, johon osallistui useita alansa tunti-joita, kuten yllämainitut sekä professoreita yms. On ilmeistä, että Ruotsin kauppakorkeakouluissa panostetaan konkreettisesti luottohallintaan, joskaan ei erillistä alan korkeakoulututkintoa ole sieläkään.

Esitelmät herkistivät kuuntelemaan.

Saapuessamme Helsinkiin minulla oli kunnia toimia paikallisena isäntänä ja olimme järjestäneet vieraillemme luentotuokion Hanasaaren kulttuurikeskuksessa. Vieraspuhujana toimi Neste Oy:n talousjohtaja **Rainer Frigren**, joka luennoi Nesteen luottopolitiikasta koskien sekä kotimaisia että ulkolaisia luottoja sekä niitä apuvälineitä joita heillä käytetään tekemään turvallisia päätöksiä.

Oma osuuteni oli kertoa millaista on tehdä kauppaa Venäjällä sekä Baltian maissa. Tällöin keskityin näiden alueiden kulttuurieroihin, tapoihin, mihin kannattaa kiinnittää huomiota sekä miten luotettavia sieltä saatavat luottotiedot ovat ja mistä ne koostuvat. Kiitokset samalla Kaukomarkkinoiden **Kari Mäki-kärjelle**, joka antoi minulle runsaasti materiaalia koskien Venäjän kauppaa käytännössä. Esitelmästä tuli muuten paljon kiitoksia ruotsalaistahoilta.

Svenska Kreditmannaföreningen toimii Ruotsissa itsenäisesti kolmella eri paikakunnalla, Tukholma, Malmö ja Örebro. Heilläkin on nimittäin sama ilmiö kuin meilläkin, ettei osallistujia tahdo saada kovinkaan kaukaa, mikä on ihan ymmärrettävää. Nyt kyseessä oleva vierasjoukko koostui lähes sataprosenttisesti tukholmalaisista. Heitä kiinnostaa kovastikin vilkkaampi yhteistyö yhdistystemme välillä, johon me kaikki varmasti yhdyimme.

Svenska Kreditmannaföreningenin hallitus yhdistyksemme tarjoamalla lounaalla.

Hanasaaren aula pullisteli ruotsalaisia kollegoja ja ilma suosi tauolla.

ULOSOTTO- MIESTEN VALTUUKSLA EHDOTETAAN LISÄTTÄVÄKSI

Varatoimitusjohtaja
Timo Mäki
Perimistoimisto
Contant Oy

Esitys sisältää merkittävimmät keinot, joilla voidaan estää täytäntöönpanon epäasianmukainen välttäminen. Esityksessä ehdotetaan ulosottoviranomaisten tietojensaannin oleellista parantamista, ulosottoviranomaisten alueellista toimivaltaa koskevien säännösten muuttamista joustavammiksi sekä täytäntöönpanon tehostamista silloin, kun velallinen pyrkii näennäisoikeustoimella tai takaisinsaantitilanteessa siirtämään omaisuuttaan ulosoton ulottumattomiin.

Valtioneuvoston viime helmikuussa tekemän periaatepäätöksen mukaan on laadittu **toimintaohjelma talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi**. Talousrikoksilla saadun hyödyn takaisinsaamisen tehostamiseksi myös ulosottolain säännöksiä on uudistettava. Oikeusministeriössä valmistunut esitys koskee rikoshyödyn perimisen tehostamista ja **ulosottomenettelyn kehittämistä muissakin tilanteissa, joissa velallinen pyrkii vaikeuttamaan ja välttämään ulosottoa**.

Tällä hetkellä ulosottomenettelyssä toimitaan pitkälti velalliselta itseltään saatujen tietojen varassa. Ulosottomies ei pysty tarkistamaan kuin osan velallisen antamista tiedoista, koska sivullisten velvollisuus antaa tietoja ulosottomiehelle on puutteellisesti säännelty. Seurauksena ulosottomiesten tietojensaanti-oikeutta koskevien säännösten puutteellisuudesta on ollut se, että osa ulosmittauskelpoisesta omaisuudesta on velkojien vahingoksi jäänyt käyttämättä.

TIEDONSAANTI- OIKEUS LAAJENE

Omaisuuttaan piilottaneiden osalta toimet loppuvat käytännössä, kun velallinen ilmoitautuu varattomaksi. Ulosottomies ei esimerkiksi saa listaa velallisen pankkitilin tapahtumista, koska **pankkisalaisuus** on voimassa myös hänen suhteensa. Suomen Pankkiyhdistyksen vuonna 1995 laatimien pankkisalaisuusohjeiden mukaan ulosottoviranomaisen tiedustellessa yleisesti, onko pankissa velalliselle kuuluvaa ulosmittauskelpoista omaisuutta, pankki ei voi antaa tietoja. Jos talletus on yksilöity ulosmittauspöytäkirjassa siten, että on ilmoitettu ainakin pankin ja tilinomistajien nimi, pankki ilmoittaa, onko velallisella pöytäkirjassa mainittuja varoja ulosmitatun rahamäärän ja täytäntöönpanokulujen yhteismäärään asti. Jos varoja on vähemmän, pankki ilmoittaa niiden tarkan määrän. Mikäli varojen nostaminen edellyttää tiliehtojen mukaan vastakirjan tai talletustodistuksen esittämistä, pankki antaa tietoja ainoastaan, jos kyseinen asiakirja on ulos-

mittauspöytäkirjaan tehdyn merkinnän mukaan ulosottoviranomaisen hallussa. Pantin ja säilytyksessä olevan omaisuuden tarkka yksilöinti ulosmittauspöytäkirjassa on edellytys tietojen antamiseen. Tallelokeroa koskevia tietoja ei anneta. Jos ulosottomiehellä on tieto velallisen tallelokerosta, hän voi virkavastuullaan sen avata.

Käytännössä ulosottoviranomaiset saavat atk:n avulla esimerkiksi verotustiedot, väestön keskusrekisterin tiedot, tiedot ajoneuvorekisteristä sekä oikeusministeriön pitämistä rekistereistä, kuten kiinteistötietojärjestelmästä, saamisrekisteristä sekä konkurssi-, velkajärjestely- ja velkasaneerausrekistereistä. Eläkkeitä koskevia tietoja ulosottoviranomaiset saavat tällä hetkellä puhelimitse eläkkeiden maksajilta ja Eläketurvakeskukselta. Sen sijaan **ajan tasalla olevia työpaikkatietoja ei luovuteta**. Velalliset yrittävät usein paikoilla ulosottoa paitsi vaihtamalla asuinpaikkaa myös määräämällä osoite- ja puhelintietonsa salaisiksi. Henkilön yksityisyydensuojaa tai perusoikeuksia ei loukkaa se, että ulosottomies saa muiden viranomaisten hallussa olevat tiedot, jotka ovat tarpeen yhteyden saamiseksi velalliseen. Siinäkin tapauksessa, että velallinen on määrännyt väestörekisterissä olevat osoitetietonsa salaisiksi, saattavat osoitetiedot ilmetä viranomaisten hallussa olevista asiakirjoista kuten tukipäätöksistä.

Esityksessä ehdotetaan ulosottolakiin otettavaksi säännökset, joissa asetetaan **sivulliselle suhteellisen laaja tietojenantovelvollisuus**. Pankkien, vakuutusyhtiöiden ja myös velallisen perheenjäsenten on ilmoitettava ulosottomiehelle, jos heillä on hallussaan velallisen omaisuutta. Velallisensuojan ei katsota kaivantuvan, koska varoja, joita velallinen ei ole oikeutettu erottamaan ulosottomenette-

lyssä, ei myöskään pidä suojata ulosottomiehen tiedonsaantimahdollisuudelta. Vastaavasti oikeuspoliittiset syyt vaativat, että rahalaitokseen talletettujen varojen sekä arvosuuksien tulee olla ulosmitattavissa samalla tavalla kuin velallisen luota tavattu muu irtain omaisuus.

Pankit kannattavat ehdotusta sinänsä, mutta tilitietojen antamista massaluovutuksena vastustetaan. Tilitietojen säätäminen maksulliseksi varmistaisi sen, että tiedustelut pysyvät yksittäisinä. Ehdotuksen mukaan sivullisen on luovutettava hallussaan olevat tiedot ulosottomiehelle maksutta.

Sivulliseksi rinnastetaan myös asianajajat, joiden mielestä tietojenluovutusvelvollisuus rikkoisi asianajajan salassapitovelvollisuutta päämiehensä asiassa.

Esimerkiksi poliisille on eri säännöksissä annettu suhteellisen laaja tietojensaantimahdollisuus. Syyttäjä- ja esitutkintaviranomainen on saattanut saada tietoja velallisen varoista, mutta kun rikosperusteisen vahingonkorvauksen perimiseksi ryhdytään ulosottotoimiin, ei ulosottomies saakaan vastaavia tietoja. Rikoksella saadut varat saattavat näin jäädä täytäntöpanon ulottumattomiin.

Ehdotuksen mukaan ulosottomiehellä olisi oikeus saada myös **toiselta viranomaiselta** velallisen tuloja, varallisuutta, työsuhdetta ja eläkettä koskevat tiedot samoin kuin velallisen salaisetkin osoite- ja puhelin tiedot.

Tietosuojavaltuutetun mielestä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiset tulisi jättää tietojen luovutusvelvollisuuden ulkopuolelle, jotta salassapidettäväksi säädetty asiakassuhde ei paljastuisi. Eläketurvakeskus taas vastustaa tietojen luovuttamista, koska työsuhdetietoja on kerätty ainoastaan tuleviin eläkeisiin. Harmaan talouden yritykset eivät ilmoita työsuh-

teista ja muutkin saattavat jättää työsuhteista ilmoittamatta, jos tietojen epäillään menevän ulosottomiehelle.

ALUEELLISET TOIMIVALTUUDET JA ULOSMITTAUSOIKEUS JOUS-TAVAMMIKSI

Tietojensaannin parantamisen lisäksi ehdotus laajentaisi **ulosottoviranomaisen alueellista toimivaltaa**. Jos täytäntöönpano muuten saattaisi vaarantua, ulosottomies voisi ulosmitata toisen ulosottomiehen toimialueella olevan omaisuuden ja toisaalta ulosottomies voisi ulosmitata toimialueellaan olevaa omaisuutta, vaikka hän ei muutoin olisi toimivaltainen.

Ellei ulosottomies ole nähnyt omaisuutta, sitä ei ole voitu ulosmitata. Toisinaan velalliset pyrkivät estämään ulosmittauksen kieltäytymällä kertomasta, missä omaisuus on. Ulosottomies näkee kuitenkin rekisteristä, että tietty irtain omaisuus kuuluu velalliselle. Hukkaamisvaaran vähentämiseksi tällaisissa tilanteissa ehdotetaan, että irtain omaisuus, jonka sijaintipaikkaa ei tunneta, voitaisiin ulosmitata, jos omaisuus voidaan sitä näkemättä riittävästi yksilöidä.

KEINOJA NAENNÄISLUOVUTUSTEN VARALTA LISÄTÄÄN

Kun ulosottomies on ottanut yhteyttä velalliseen, saattaa tälle tulla houkutus ryhtyä erilaisiin järjestelyihin saadaksesen omaisuutta ulosottotoimien ulottumattomiin. Velallinen saattaa esimerkiksi luovuttaa näennäisoikeustoimella autonsa omistusoikeuden sivulliselle. Kuitenkaan ei voida osoittaa rahavarojen siirtoa. Jos auton hallintakin on siirretty, ei ulosottomiehellä ole käytännössä mahdollisuutta ulosmitata sitä.

Näennäisoikeustoimet eivät saa estää täytäntönpa-

noa, koska todellista varallisuuden siirtoa ei ole tapahtunut. Kysymys on näissä tapauksissa velalliselle kuuluvan omaisuuden ulosmittaamisesta. Nyt esitetäänkin ulosottolakiin säännöstä, jonka mukaan **ulosottomies voi ulosmitata myös sellaisen irtaimen omaisuuden, joka on sivullisen hallinnassa**, mutta joka olosuhteista päätellen todennäköisesti kuuluu velalliselle. Sivullisen oikeusturva järjestettäisiin siten, että sivullisen vastustaessa täytäntöönpanoa hänelle annettaisiin osoitus nostaa täytäntöönpanoriitakanne. Osoituksen seurauksena olisi täytäntöönpanon keskeytyminen.

Toisinaan ulosottomenettelystä käy ilmi, että velallinen on luovuttanut omaisuuttaan sivulliselle oikeustoimella, joka todennäköisesti peräytyisi, jos takaisinsaantikanne nostettaisiin. Tässäkään tapauksessa ulosottomies ei ole voinut toimia, koska kysymyksessä on tällöin sivulliselle kuuluva omaisuus, johon täytäntöönpanoa ei saa kohdistaa. Omaisuus luovutetaan usein vielä edelleen, jolloin takaisinsaantikanteen nostaminen ja omaisuuden tai sen arvon takaisin saaminen vaikeutuu entisestään.

Ulosmittaustakaisinsaantia koskevat oikeudenkäynnit ovat harvinaisia perusteen olemassaoloa koskevien todisteluvaikeuksien vuoksi. Salassapitopykälään ehdotetaan nyt otettavaksi säännöt ulosottomiehen oikeudesta **luovuttaa muutoin salassapidettäviä tietoja hakijalle takaisinsaantioikeudenkäyntiä varten**. Lisäksi ehdotetaan, että ulosottomies voisi panna sivulliselle luovutetun omaisuuden viranpuolesta **väliaikaiseen takavarikkoon**. Takavarikko voisi kohdistua myös sivulliselle takaisinsaantitilanteessa pantattuun omaisuuteen silloin, kun pantattua omaisuutta ei turhan ulosmittauksen kiellon vuoksi voi da ulosmitata. Eh-

dotetun säännöksen tarkoittama takavarikko määrättäisiin viran puolesta ja hakijalta vakuutta vaatimatta.

ULOSOTTOMIEHEN SALASSAPITO- VELVOLLISUUS JA TIEDOTTAMINEN MÄÄRITELLÄÄN

Ulosottoviranomainen ei saa ehdotuksen mukaan paljastaa tai käyttää hyödyksi tietoja, jotka koskevat toisen liike- tai ammattisalaisuutta taikka yksityisen henkilökohtaisia oloja, eikä myöskään sellaisia velallisen taloudellista asemaa koskevia tietoja, jotka ulosottoviranomainen on hankkinut ulosottoselvityksessä tai muutoin täytäntöönpanossa. Ulosottomiehen päätös ja muu kuin ulosottoselvitystä koskeva pöytäkirja olisivat kuitenkin aina julkisia. Varattomaksi todetuista velallisista voitaisiin nykyiseen tapaan antaa **luototietoja**.

Jos ulosottomies havaitsee, että velallinen on saattanut syyllistyä velallisen petokseen tai törkeään velallisen petokseen, tulisi hänen ilmoittaa syyttäjä- tai esitutkintaviranomaiselle. Muustakin velallisen rikollisesta toiminnasta ulosottomiehellä olisi oikeus ilmoittaa syyttäjälle. Viranomaisten välisenä epävirallisena tietojenvaihtona ulosottomiehellä olisi oikeus ilmoittaa havaitsemistaan velallisen väärinkäytöksistä myös muille viranomaisille, kuten verotajalle, työvoimaviranomaisille tai konkurssiasiamiehelle.

Hallituksen esitys ulosottolain muuttamisesta on tarkoitettu antaa eduskunnalle syksyllä ja uudistus voisi tulla voimaan samaan aikaan paikallishallintouudistuksen kanssa eli 1.12.1996. Ehdotus on osa valmisteilla olevaa ulosottolainsäädännön kokonaisuudistusta.

**LUOTTOMIEHET
KREDITMÄNNEN ry:n**
hallituksen kokouksessa
15.04.96 hyväksymät
uudet jäsenet.

Eriksson Hannele
luotonvalvoja
Primator Oy
Pakkalantie 26
01530 Vantaa

Hurme Maria
luottotarkastaja
Luottokunta
Heikkiläntie 10
00210 Helsinki

Kaartinen Jorma
asiakaspalvelujohtaja
Merita Asiakasrahoitus Oy
0020 Merita

Liljeström Päivi
pääkirjanpitäjä
Wa-Kuori Oy
Viinikankatu 49
33800 Tampere

Mikkonen Airi
luottopäällikkö
Onninen Oy
PL 14
90401 Oulu

Nenonen Anne-Mirjam
perintäneuvottelija
Kreditstyrning Oy
P153
00500 Helsinki

Niemelä Minna
luottotarkastaja
Luottokunta
Heikkiläntie 10
00210 Helsinki

Nikkilä Marita
luotonvalvoja
Palveluetu Oy TBE
Hämeentie 19
00500 Helsinki

Nousiainen Pirjo
luottosihteeri
Oy Metsä-Botnia Ab
Kemin tehtaat
94200 Kemi 203

Rinne Marja
myyntineuvottelij a
Perimistöimisto Contant Oy
Uudenmaankatu 24 A
00120 Helsinki

Tememus Kim
luotonvalvoja, LTS

Helsingin Puhelin Oy
PL 138
00381 Helsinki

**LUOTTOMIEHET-
KREDITMÄNNEN ry:n**
hallituksen kokouksessa
07.05.96 hyväksytyt
uudet jäsenet.

Hallamaa Timo
talouspäällikkö
Tekstiili -ja vaateustyöväen-
liitto Teva
PL 89
33101 Tampere

Hynynen Irmeli
luotonvalvoja
Finpap International LTD
Eteläesplanadi 2
00130 Helsinki

Kattelus Jussi
luottovakuutuspäällikkö
Suomen Vakuutus Oy
PL 12
00211 Helsinki

Laitinen Leena
monipalvelu toimihenkilö
Sysmän Säästöpankki
Länsitie 3
19650 Joutsa

**LUOTTOMIEHET-
KREDITMÄNNEN ry:n**
hallituksen kokouksessa
10.06.96 hyväksytyt
uudet jäsenet.

Berglund-Mäkinen Annika
luotonvalvoja
Whirlpool Finland Oy
Pihatörmä 1 A
02240 Espoo

Kuuskoski Mikko
luotonvalvoja
Merita Asiakasrahoitus Oy
2328 Sörnäistenkatu 1
00020 Merita

Leponiemi Tero
tuotantopäällikkö
Helsingin satama
P1193
00141 Helsinki

Liedes Kristiina
tuottajareskontranhoitaja
Pouttu oy
PL 4
69100 Kannus

**JOKAISEN JÄSENEEN
EHDOTTOMASTI
TÄYTETTÄVÄ!**

**Täytä tiedot,
postita tai faxaa
6.9. mennessä
niin olet mukana
arvonnassa
jossa voit voittaa
SEMINAARI-
RISTEILYN!**

JÄSENLUETTELON UUSIMINEN

Haluamme tarjota jäsenillemme uudenlaisen jäsenluettelon.
Tulevasta jäsenluettelosta löydät jäsenet myös toimialoittain.

Luettelostamme löydät: Yhtiön,
ammattinimikkeen, jäsenen nimen,
paikkakunnan sekä tietenkin yhtiön
toimialan.

Luettelossamme on edelleenkin
aakkostus jäsenen että yhtiön ni-
men mukaisesti, mutta uutuuksena
on listaus toimialoittain.

Täytä tarvittavat tiedot allaoleville viivoille ja palauta kopio meille joko
faxaamalla numeroihin 90-1311 0258 tai 90-1311 0363 tai lähettämällä
sen osoitteeseen Luottomiehet ry PL 891, 00101 Helsinki

Toimi heti! Uusi luettelomme ilmestyy vuoden vaihteen tienoilla.
Määrittele toimialasi tarkasti, jotta se olisi mahdollisimman oikein ja
luettelostamme tulisi hyödyllinen.

YHTIÖN NIMI

TEHTÄVÄNIMIKE

JÄSENEEN NIMI

OSOITE

POSTINUMERO

POSTITOIMIPAikka

PUHELIN

YHTIÖN TOIMIALA SANALLISESTI

Esim: Autokauppa, Luottotietotoimisto, Sähkötukku, Huolintaliike, Perimistoimisto...

Laitoithan puhelinnumerosi, jotta voimme tehdä mahdollisia tarkistuksia.
Palautus faxilla numeroihin 90-1311 0258 tai 90-1311 0363 Oy Kontino Ab Anne Björk.
Postitse osoitteella: Luottomiehet ry PL 891, 00101 HELSINKI

"Vara-Pendolino "
nytkähti liikkeelle tasan
klo 9.06 Helsingin
rautatieasemalta kohti
aurinkoista Turkuja ja
junan klubivaunussa
aloitti perinteisen
kevätretken kohti
Luottomiehet -
Kreditmännens ry:n
sääntömääräistä
kevätkokousta tällä
kertaa vain n. 40
luottomiestä, joita perillä
odotti runsaan 10 hengen
paikallinen
täydennysosasto.

Teksti: **K. Palmén**

Kuvat: **R. Komi**

Täyteläisen aamupalan, lämpimän matkatunnelman ja kauniiden eteläsuomalaisten kevätmaisemien jälkeen saavuttiin Turun rautatieasemalle. Vastaanottokomitean muodosti pienehkö, mutta laadukas turkulaisten kollegojen ryhmä. Ilma oli tosiaan suosiolinen ja kuulumisten vaihdon jälkeen siirryttiin suoraan kuumaan linja-autoon, mikä onneksi vileiden virvokkeiden kera kuljetti seurueen hienosti restauroituun ja historialliseen Turun Linnaan.

Sääntömääräinen yhdistyksen kevätkokous

Linnan erikoisessa ja viihtyisässä Bryckman salissa yhdistyksemme puheenjohtaja **Mats Nybondas** avasi sääntömääräisen kevätkokouksen. Kokous kulki annetun agendan mukaisesti ja vuoden 1995 tilinpäätös sai hyväksyn-

Kokouspaikka ja sää esiintyivät edukseen.

KEVÄTKOKOUSRETKI

nän, sekä hallitusvastuuvapauden. Ennen päivän esitelmää kertoi **Gun Stjernberg** ennakkotietoja tulevan syksyn laivaseminaarista.

Kokouksen jälkeen piti Turun yliopiston Jean Monnet-professori **Esko Antola** katsauksen aiheesta "Tulisi-ko Suomen liittyä EMUun", valottaen lähinnä kysymyksen poliittista puolta. Proessori Antola kertoi pitävänsä tässä-

vaiheessa kysymystä vielä suhteellisen pienenä, verrattuna lähitulevaisuudessa tapahtuviin asioihin EU:ssa Suomen kannalta, viitaten ERMIin yms. Ilmeisesti osaksi tästä syystä hän ei myöskään lähtenyt valtavasti spekuloidaan kysymyksellä, vaan keskittyi lähinnä EMUn poliittisten päätösten ajankohtiin ja erilaisten päätösten poliittisiin vaikutuksiin.

Aamu alkoi maukkaalla tankkauksella matkaa varten.

Jearl Monnet-professori Esko Antola esitelmänsä kimpussa.

Alustava EMU-aikataulu EU:ssa:

29.03.1996:

Hallitusten välinen konferenssi alkaa Torinosta

6/97 - 6/98:

Hallitusten välinen konferenssi päättyy, ei varsinaista takarajaa. Sen jälkeen 6 kuukauden kuluessa EMUn laajenemineuvottelut alkavat

Helmi-, maaliskuu 1998:

Päätös EMUn 3. vaiheen käynnistämisestä ja mitkä maat siinä mukana

Joulukuu 1998:

Sopimus EU:n yhteisistä pudjettiraameista. Täydennetty Brysselin sopimus (WEU) umpeutuu

Tammikuu 1999:

EMUn 3. vaihe käynnistyy

Kesäkuu 1999:

EU:n parlamenttivaalit

Kesäkuu- joulukuu 1999:

Suomi EU:n puheenjohtajamaan

Tammikuu 2000:

Uusi komissio toiminnassa ja uusia rakenne- ja maatalouspoliittisia toimenpiteitä toteutetaan

Tammikuussa 2002:

EURO-valuutta lasketaan liikenteeseen

Heinäkuu 2002:

EURO-valuutasta EU:n ainoa valuutta

TURKUN LINNA

Mielenkiintoisen esitelmän jälkeen nautittiin erinomainen lounas 1500- ja 1600-lukujen hengessä linnan Eteläisessä salissa, joka oli onnistuneesti restauroitu entiaikojen loistonsa ja sen ajan asujakin voitiin ihailla tarjoilijoiden yllä. Lisäksi linnan erittäin asian- tunteva opas kertoi ruokailijoille tiivistetyn paketin Turun linnan historiasta.

Loistavan lounaan alkutunnelman tarjosi elävästi mainio linnan opas.

Yrityskäynti Pernoon telakalla

Turun Linnassa olisivat kaikki viihtyneet varmasti pitempäänkin, mutta tiukka aikataulu edellytti siirtymistä yritysvierailulle Kvaerner Masa-Yardsin Pernoon telakalle.

Alueella tehdyn pienen linja-autoseikkailun jälkeen löysimme isäntinä toimivat telakan edustajat, jotka toivottivat luottomiehet lämpimästi tervetulleiksi tutustumaan telakkaansa.

Kahvien ja hyvien paakkeleiden jälkeen saivat vieraat rautaisannoksen siitä, miten nykyaikainen ja tehokas telakka toimii ja kuinka tehdään maailman parhaita aluksia eri tarpeisiin.

Ainoastaan kaikkia luottohmissä kiinnostava talouspuoli jäi hiukan pimentoon, johtuen talousosaston edustajan puuttumisesta.

Vierailuohjelma jatkui isäntänä toimineen osastopäällikkö **Björn Lindforsin** johtamalla telakka-alueeseen tutustumisella. Koettiin jälleen varsinainen patikointi- ja varsinkin linja-auto seikkailu n 8 hehtaarin alueella, jolloin mainio naispuolinen kuljettajammekin oli repiä "pelihousunsa".

Kaikesta huolimatta par'aikaa rakenteilla olevien kolmen valtuisan kaasualuksen valmistamisesta saatiin hyvä ja tyhjentävä kuva.

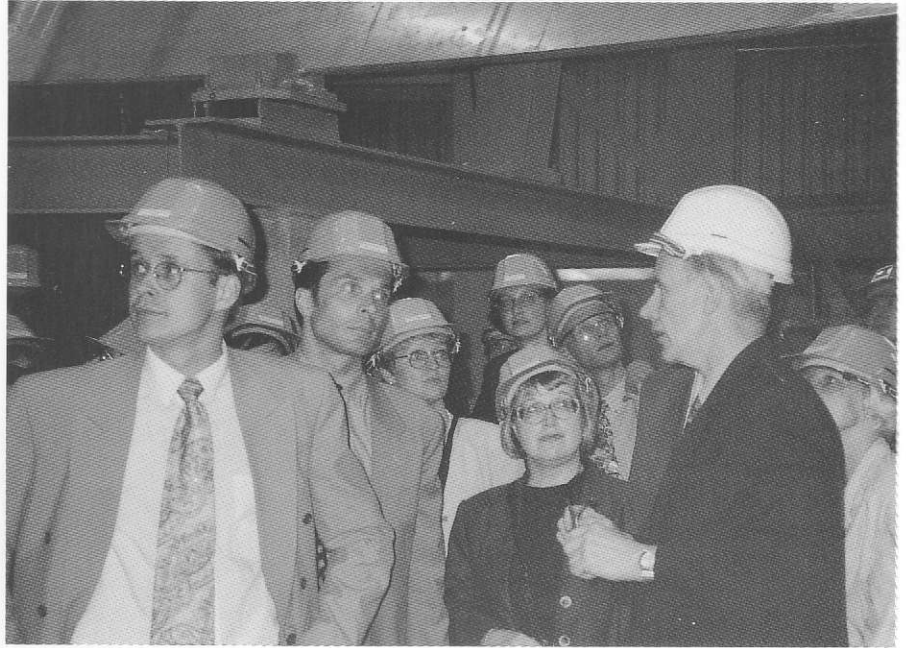
Taas olisivat vieraat viihtyneet paljon pitempään, mutta paluujunan aikataulu ei antanut periksi, joten kiitokset isännille ja kiireenvilkkaa asemalle.

Paluumatka sujui leppoisan jutustelun ja virkistytymisen merkeissä. Oli joku tanssitaitoinen ja -haluinen-

kin eksynyt matkalle, joten klubivaunun parketti oli paikallaan.

Väsänyt, entisestäänkin pienentynyt, mutta edelleen innokas ryhmä suuntasi pääteasemalta perinteisille jatkoille ja sään huomioonottaen tietenkin terassille.

Tämänjälkeisten tapahtumien kirjoittelusta ei tulisi muuta kuin sanomista.

Laivanrakentamisen rautaisannosta luottomiehille antamassa Björn Lindfors.

Luotonvalvojan näkökulma

Kirjoittaja **Margit Ansamaa** toimii luotonvalvojana Fenet Oy:ssä, Hyvinkäällä.

2. Luotonvalvontaan sisältyy erilaisia toimintoja ja käsitteitä. Luotonvalvonta pitääkin sisällään kaikki ne toiminnot, joita luotonvalvojan tulee hallita työtä suorittaessaan. Se on aktiivista asiakastietojen seuranta, tietojen hankkimista ja toimenpiteitä saatujen tietojen perusteella. Luotonvalvojan selvitettävä tulevien ja jo olemassaolevien asiakkaiden luottokelpoisuutta ja maksukäyttäytymistä pyrkien arvioimaan tulevia muutoksia sekä ryhtyen toimenpiteisiin muutosten varalta. Luotonvalvojan onkin seurattava talousasioita maanlaajuisesti (maailman?) mm. korkopolitiikkaa ja taloudellisia tukipaketteja sekä niiden vaikutuksia. Luotonvalvonta on siis erilaisia toimenpiteitä ja tavoitteita, luotonvalvoja on taas fyysinen henkilö suoriutu- maan niistä.

Aloitetaan pohdinta luottomyynnin tarkoituksen etsimisellä. Tavaroiden ja palveluiden luotolla myymisen ensisijainen tarkoitus on myynnin lisääminen. Maksuajan myöntämisen avulla on saatu

Kolmiosainen artikkelisarja luotonvalvojan näkökulma – jatkuu. Tässä osassa pohditaan, mitä luotonvalvonta itse asiassa on ja mikä on luottomyynnin tarkoitus.

Luodaan katsaus luotonvalvojan työpäivään, tehtäviin, työn suunnitteluun sekä sisäisiin ja ulkoisiin muutostekijöihin.

Tärkeänä osana on perintä – luotonvalvonnan tueksiko?

ostajiksi asiakkaita, joilla ei ole ollut riittävästi varoja käteiskauppaan ja luottokaupan avulla on luotu kiinteitä ja uusia asiakkassuhteita. Luottomyynti voi myös lisätä myynnin kannattavuutta edellyttäen, että hinnassa laskutetaan myös myönnetyn maksuajan kustannukset. Tärkeintä kuitenkin on, että asiakkaat maksavat luotolla ostamansa tuotteet tai palvelut.

Kun nyt tiedämme luottomyynnin tarkoituksen voimemekin siirtyä tarkastelemaan luotonvalvojan toimintaa. Luotonvalvojan toiminnan runkona tulisi olla yrityksen johdon hyväksymä luottopolitiikka. Mitä sitten on luottopolitiikka? Luottopolitiikka sisältää ne periaatteet ja toimintatavat, joihin perustuen itse luottokauppaa tehdään. Tavoitteiden tulisi olla realistisia ja ymmärrettäviä ja niitä tulisi seurata säännöllisesti sekä muuttaa luottopolitiikkaa tarvittaessa. Luetteloituna sen pitäisi sisältää ainakin seuraavat käsitteet: luotonmyöntämisen määrittely ja tavoitteet, henkilöstön vastuut ja valtuudet, luottokelpoisuuden arvioinnin perusteet, luotonanto ja ehdot, tarjous-, sopimus- ja maksuehtojen määrittely, laskutusehdot ja perintä. Luottopolitiikan tarkoituksena on olla päivittäinen työkalu, joka määrittelee luottomyynnin suuntaviivat. Ymmärrettävä ja kirjallisessa muodossa oleva luottopolitiikka tulisi olla kaikilla sitä tarvitsevilla päivittäin käytössä. Noudatettu luottopolitiikka edistää myös vastuunjakoa ja sitoo päätöksiin. Kaiken lisäksi se motivoi henkilöstöä.

Luotonvalvojan työpäivä!

Vihdoin tarkastelemme luotonvalvojan työpäivän sisältöä. Se onkin todella monivivahtainen ja harvoin samanlainen kuin edellinen työpäivä. Tehtävät itsessään ovat samoja, mutta niiden järjestys muuttuva. Tehtävistä tärkeimpänä on varmaankin asiakkaiden saldojen seuranta. Lisäksi on saadun aineiston ja postin päivitys, luottotietojen seuranta, uusien asiakkaiden luottokelpoisuuden selvittäminen, luottopäätökset, tilinavaus ja päivitys, luottokiellon harkinta ja perustelu sekä toteutus, perintätoimenpiteet sekä kaikki mahdollinen työ luottoriskien pienentämiseksi. Tärkeä osa luotonvalvojan työtä on vakuuksien hankinta ja/tai niiden arviointi. Lisäksi vakuudet aiheuttavat seuranta- ja ilmoitustyötä sekä nykyisin usein myös omaisuuden realisoinnin. Luotonvalvojan on seurattava säännöllisesti erilaisia kuulutus- ja tiedoksiantoilmoituksia, koska siellä saattaa olla oman yrityksen asiakas, jonka kirjanpito ei ehkä ole hoidettu asianmukaisesti: Saatava saattaa puuttua asiakkaan tiedoista, eikä siitä ehkä tulekaan ilmoitusta automaattisesti niin kuin oletamme. Luotonvalvojan on tässäkin tapauksessa valvottava yrityksen etua. Usein myös luotonvalvojan alaisuudessa on perinnän järjestäminen ja toteutus, mahdollisten luottotappioiden kartoitus ja informointi johdolle ja kirjanpitoon.

Työn suunnittelu on ammattihenkilölle luontaista, mutta usein muut tahot luo-

tonvalvojan kohdalla muuttavat järjestystä. Luotonvalvoja ei siis voi suunnitella ehdotonta työjärjestystä. Siksi hänen ominaisuuksiinsa kuuluvat luonnollisesti joustavuus ja hyvä paineensietokyky.

Muutoksia tuovat mm. myynnin tarpeet selvittää uusien asiakkaiden luottokelpoisuus, jonka vuoksi luottotietojen ym. hankinta on tehtävä usein välittömästi. Lisäksi tulevat olemassaolevien asiakkaiden ja heidän asiamiestensä yhteydenotot, maksu- ja selvitystarpeet. Posti tuo saaneeraus- tai konkurssiinasettamisilmoituksia, joiden vuoksi on tehtävä saldoseselvityksiä, lausumia ja valvontakirjelmia. Oman lisänsä antavat fuusio- ja selvitystilailmoitukset. Perintä kuuluu myös saumattomasti luotonvalvojan vastuualueeseen. Perintä – luotonvalvonnan tueksiko? Kyllä, olen sitä mieltä, että onnistunut perintä on ehdottomasti luotonvalvontaa tukeva ja siihen kuuluva toimenpide. Arvioidaanhan luotonvalvojan työtä mm. luottotappioiden määrällä ja niihin liittyvillä ratkaisuilla. Perintätoimia edeltää aina maksuhuomautuksen lähettäminen asiakkaalle. Mikäli tämä ei tuo tulosta, joutuu luotonvalvoja päättämään jatkotoimista. Tässä vaiheessa eri perintämenetelmien tuntemus on avainasemassa. Luotonvalvojan ei kuitenkaan tarvitse osata itse toteuttaa kaikkia, varsinkaan oikeudellisia perintätoimia, koska onhan tarjolla useita päteviä perintätoimistoja sitä varten, mutta menetelmien tuntemisesta on varmasti apua päätöksenteossa.

Perintätoimenpiteet ja toteutus

Vapaaehtoinen perintä tarkoittaa kaikkia niitä toimenpiteitä, joihin ei haeta tuomioistuinten tai ulosoton apua. Velkoja ja velallinen sopivat usein maksusuunnitelmasta, ja saatava tuloutuu nopeasti ja kustannuksia säästäten. Vapaaehtoisella perinnällä saadaan ehdottomasti parempia tuloksia aikaan, kuin oikeudellisilla toimenpiteillä. Vapaaehtoinen

perintä käsittää tavallisesti kirje- ja puhelinperinnän, epätavallisempaa on telefax- ja sähköpostiperintä, joskin nämä ovat myös yleistymässä. Henkilökohtainen perintä eli puhelinperintä ja käynti asiakkaan luona on sitä vastoin tehokasta, mutta kallista. Sitä käytetäänkin usein markkamäärältään isoissa saatavissa. Tratta on edelleenkin käyttökelpoinen ja tehokas ja positiivista on sen käytön yksinkertaistaminen. Luotonvalvojan kannattaakin panostaa vapaaehtoiseen perintään.

Oikeudelliseen perintään siirrytään, mikäli vapaaehtoinen perintä ei tuo tulosta. Oikeudellisessa perinnässä haetaan täytäntöönpanopöytäkirjaa. Tuomion tai päätöksen saatuaan velkoja voi turvautua ulosoton apuun saatavan ulosmittaamiseksi. Kuitenkin, ennen oikeudelliseen perintään siirtymistä, on selvitettävä velallisen muut oikeuden päätöksellä vahvistetut velvoitteet ja velallisen suhtautuminen niihin. Luotonvalvojan onkin kyettävä arviomaan oikeudellisen perinnän onnistuminen. Arvioinnissa on otettava huomioon mm. velkojien keskinäinen etuoikeusjärjestys sekä konkurssi- ja konkurssitapauksessa takaisinsaannit konkurssipesään, sillä kaikki nämä vaikuttavat perinnän onnistumiseen. Vaikka luotonvalvojan tulisikin aina aloittaa oikeudellinen perintä, tulee hänen myös osata laskea ja arvioida perinnän kustannukset ja lopputulos. Luotonvalvojan tulee muistaa maltti ja harkinta, sillä valitut menetelmät vaikuttavat suoraan tulokseen joko myönteisesti tai kielteisesti. Saatava voidaan vahvistaa ulosottokelpoiseksi neljällä eri menettelyllä joita ovat: haastemenettely, osamaksutilitys, konkurssi- ja rikosoikeudenkäynti. Tämän jälkeen ulosotto ja/tai jälkiperintä. Unoh-ta ei sovi myöskään konkurssiperinnän eli ns. kahdeksan päivän kauppiasuhkaa, jota kuitenkin aina täytyy käyttää harkiten ja juridiikan halliten. Luotonvalvojan työpäivään tuovat muutoksia aikaisemmin mainitut lausumat ja valvonnat. Jos yrityksellä on

kuluttajavelallisia, ovat nämä voineet hakea velkajärjestelyä, yritysvelalliset taas yritys-saneerausta. Molemmista tapauksista tulee selvittäjältä saatavan vahvistamis- tai lausumapyyntö. Mikäli velkojaryitys haluaa säilyttää oikeutensa, on luotonvalvojan tehtävänä laatia ilmoitus tai lausuma määräpäivään mennessä selvittäjälle. Tämä edellyttää luotonvalvojalta saldon selvittämistä, ja arviointia halutaanko lähettää vahvistus tai ei. Samoin on konkurssitapauksessa; valvontakirjelmä on lähetettävä määräpäivään mennessä säilyttääkseen oikeutensa saada jako-osuutta velallisen konkurssissa. Luotonvalvoja saa lisäksi postia, jossa ilmoitetaan sulautumisesta eli fuusiosta. Velkasaldo tulee tässäkin tapauksessa tarkistaa. Mikäli vanhaa velkasaldoa on, voi velkoja halutessaan vastustaa sulautumista tai jopa estää sen. Tässä tapauksessa tulee vaatia maksua velasta. Selvitystilaan hakeutunut tai haettu yhtiö yrittää lopettaa toimintansa todennäköisesti ilman konkurssimenettelyä Velkojan on tässäkin tapauksessa valvottava saatavansa määräpäivään mennessä.

Lopuksi

Olen käsitellyt oikeudellista perintää tarkoituksella näin lyhyesti, mutta vain huomataksemme, että luotonvalvojalta vaaditaan kykyä hallita monellaisia tehtäviä. Työn toteuttamiseksi ei kuitenkaan talvitse olla ”yli-ihminen”, riittää kun hallitsee perusasiat, on oppimishaluinen ja omaa aimo annoksen tervettä järkeä.

Kolmannessa osassa tulen tarkastelemaan eri rahoitusinstrumentteja, lähinnä kuitenkin rahoitusyhtiöiden tarjoamia rahoitusmenetelmiä ja niiden vaikutuksia yleisellä tasolla, pyrkien valottamaan ylityksen rahoitukseen vaikuttavien tekijöiden ja rahoitus-toiminnan luonteen ymmärtämistä kokonaisvaltaisesti. Toivotan lukijani tervetulleeksi mukaan myös seuraavaan numeroon.

Margit Ansamaa

PK-YRITYSTEN RATING- LUOKITUSTEN PUUTE LUOTONANNON ESTEENÄ

EU:n talouspoliittisissa ohjelmissa alle 250 mmk:n liikevaihtoinen yritys on pk-yritys. Tilastojen mukaan EU:n sisällä 93 % kaikista toimivista yrityksistä työllistää alle 9 henkeä. Luottomies Eurooppalaisine kollegoineen tekee eniten töitä juuri näiden yritysten luottokelpoisuuden arvailun kanssa. Arvailun kanssa siksi, että Suomessa ei ole pk-yritysten ratingluokitustoimintaa, joka voisi toimia apuna luottopäätöksiä tehtäessä. Luottolinkin palstoillakin käydyssä ratingkeskustelussa ovat puurot ja vellit menneet sekaisin. On tärkeää tehdä selvä ero historiatietoja yhdistelemällä tehtyjen "luottotietoreittausten" ja ratingin välillä, koska niillä on hyvin vähän yhteisiä piirteitä keskenään.

Mitä ratingtoiminta on ?

Jokainen Luottomies tietää, mistä ne suurimmat luottotappiot tulevat; ei suinkaan uusista asiakkaista, vaan vanhoista, joiden maksukyvttömyys tulee eteen jonkinasteisena shokkina. Kaikenlaisessa luotonannossa tarkasteluperspektiivin pitäisi olla tulevaisuuspainotteinen. Historiatietoja selvittämällä et voi luotettavasti ennustaa tulevaisuutta. Tarvitset faktatietoa yrityksen tulevaisuuden suunnitelmista. Tässä onkin ratingtoiminnan ja luottotietoreittausten tärkein ero.

Ratingluokitus kertoo yksiselitteisesti, minkäsuuruisen tulevaisuuteen kohdistuvan luottotappioriskin tutkitun yrityksen velkavastuut sisältävät. Rating on ulkopuolisen, riippumattoman asiantuntija-yrityksen antama näkemys luottotappion odotusarvosta ja määrästä. Ratingtoimisto ilmaisee näkemyksensä kirjainyhdistelmällä, joka tekee vertailun mahdolliseksi eri velkasitoumusten kesken. Saman yrityksen erilaisilla velkakirjoilla voi olla eri luokitus. Ratingluokitus ei kuvaa yrityksen yleistä luottokelpoisuutta, vaikka Suomessa asiaa tuntemattomat näin luulevatkin.

Ratingluokitus edellyttää luotonsaajayritykseltä omaa aktiivisuutta

Suomessa asiakkaan luottokelpoisuuden selvittämistä

vaivaa vanha tabu – asiakkaaseen ei uskalleta olla suoraan yhteydessä ja mieluummin käytetään oman henkilöstön ja toisenkäden tietoja luottokelpoisuuden arvailuun. Tulevaisuusperspektiiviä edustaa yleensä myyntimiehen kommentti: "kyl se hoitaa", vaikkei hän ole edes ymmärtänyt kysymystä. Alunperin USA:ssa kehitetty ratingraportti perustuu hyvin seikkaperäiseen yhteydenpitoon rating-toimiston ja tutkittavan yrityksen välillä. Yrityksen kilpailukyky, taloudellinen tilanne johdon pätevyys, liiketoimintastrategiat ja kaikki tulevaisuuden suunnitelmat käydään läpi järjestelmällisesti. Prosessi kestää n. 3 kuukautta ja voi olla kustannuksiltaan jopa satoja tuhansia markkoja. Yritykset, jotka eivät ole rapakunnossa, pyrkivät saamaan velkavastuulleen mahdollisimman hyvän ratingluokituksen ja osallistuvat itse ratingraportin laatimisesta syntyviin kustannuksiin.

Suomessa ovat asenteet ratingia kohtaan yrittäjienkin puolella tiukassa. Luottokelpoisuuden määrittäminen on aina jätetty yksin luotonantajan tehtäväksi. Tietoja annetaan luotonantajalle silloin, jos on noustu sängystä aamulla oikealla jalalla ja tähän on luotonantajan tyytyminen. Yrittäjät eivät ilmeisesti miellä, että tietojen puute saa aikaan kielteisen tai ylivarovaisen luottopäätöksen.

Ratingin tulo Suomeen viivästynyt

Kauppa- ja teollisuusministeriössä on istunut useampikin työryhmä miettimässä, löytyykö kotimaisten luotonantajien taholta halukkuutta pk-yritysten keskitettyyn ratingluokitukseen. Parhaillaan tutkitaan sitä, millainen ratingluokitus palvelisi parhaiten suomalaisia pk-yritystä kansainvälisissä kauppasuhteissa. Suomalaista mentaliteettiä kuvastaa hyvin se, että ratingasia, jolla on miljardien markkojen merkitys suomalaisille luotonantajille, on jätetty valtion byrokraattisen valmistelukoneiston huoleksi. Luottotietotoimistotkaan eivät näköjään halua ottaa aktiivista roolia asiassa. Ne sen sijaan markkinoivat surutta luottotietoreittauksiaan yrityksen yleistä luottokelpoisuutta kuvaavina mittareina, vaikka kukaan ei ole edes nähnyt yrittäjää eikä hänen yritystään. Tämä on Luottomiehen hyvä muistaa luottopäätöksiä tehdessään.

On epätodennäköistä, että lähivuosina kaupallisin periaattein toimiva ratingtoimisto arvioisi pk-yritysten sitoumusten riskejä. Asenteet ratingtoimintaa kohtaan pitää ensin saada myönteisemmiksi ja siinä työssä ovat Luottomiehet jälleen avainasemassa. Nyt kun yritysten luottotappiot ovat pienet, on ennen seuraavaa lamaa yritysten johto saatava vakuuttuneeksi siitä, että asiakasyritysten tarkempaan tutkimiseen laitettut markat tulevat moninkertaisesti takaisin. Asiakkaan luottokelpoisuuden arviointiin on otettava tulevaisuusperspektiivi.

Allekirjoittanut on avoimen taloudellisen informaation tiedonkulun kannattaja. Toivottavasti artikkelini herätti lukijoissa ajatuksia sen verran, että saamme lukea niistä Luottolinkin seuraavissa numeroissa.

Kaikkia lomaltapalaavia luottomiehiä tervehtien

ID-Luottotutkimus Oy /
Visa Koskiahde.

TOIMIKUNTA POHTII ULOSOTTO- LAITOKSEN TEHTÄVIÄ

Satavuotiaan ulosottolain kokonaisuudistus on vireillä. Ulosoton viranomaisorganisaatiota ja muutoksenhakua koskevat säännökset uudistuvat 1.12.1996. Sen jälkeen uudistetaan ulosottomenettelyä koskevat säännökset ja edelleen osauudistuksin ulosmittausta, realisointia ja tilitystä koskevat säännökset.

Paikallishallintouudistuksen toteutumisen yhteydessä Suomen ulosotto-organisaatio muuttuu perusteellisesti. Tarvitaan kokonaisvaltaista suunnittelua, jotta ulosottolaitoksen suhde yhteiskunnan muihin oikeudellisiin järjestelmiin ja organisaatioihin ei kehittyisi sattumanvaraisesti. Rajanveto verojäämien erikoisperintään ja ilman tuomiota ulosottokelpoisten muiden saatavien perintään kaipaava selvittämistä. Ulosotolla on yhtymäkohtia myös konkurssimenettelyyn, yksityishenkilön velkajärjestelyyn ja takaisin-saantimenettelyyn. Ulosottolaitoksen ja perimistä yritystoimintana harjoittavien tahojen välistä työnjakoa olisi tarpeen myös selvittää.

Oikeusministeri asetti kesäkuussa toimikunnan kansliapäällikkö **Kirsti Rissasen** puheenjohtolla laatimaan ehdotusta ulosottotoimen ja sen väliportaan hallinnon ohjauksen kehittämiseksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä ulosottolaitoksen ja tuomioistuinelaitoksen sekä muiden lainkäyttöjärjestelmien väliseen suhteeseen. Toimikunnan tulee selvittää, mitä tehtäviä paikallishallintouudistuksen myötä uusiutuvan ulosottolaitoksen suoritettavaksi olisi tarkoituksenmukaista antaa. Tältä osin toimikunnan on kiinnitettävä huomiota myös perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen.

Toimikunnan määräaika päättyy 31.12.1997. Jäseniksi on kutsuttu myös kaksi yhdistykseme jäsentä, **Liisa Svinhufvud** ja **Timo Mäki**.

VELKAJÄRJESTELYYN ESITE- TÄÄN TIUKENNUKSIA

Varatoimitusjohtaja
Timo Mäki
Perimistoimisto
Contant Oy

Velkajärjestelyn edellytyksiä ehdotetaan muutettavaksi niin, ettei sitä enää voitaisi myöntää velalliselle, joka väliaikaisena pidettävän syyn vuoksi ei pysty maksamaan velkojaan lainkaan tai maksaisi niitä vain vähän. Velkaantumisen rikoksen perusteella sekä velkojien vahingoittamiseksi tehdyt erilaiset taloudelliset järjestelyt estäisivät nykyistä laajemmin velkajärjestelyn myöntämisen. Maksuohjelmaa voitaisiin muuttaa vain poikkeuksellisesti. Kustannuksia hillittäisiin sillä, että velallinen yleensä maksaisi itse ainakin osan selvittäjän palkkiosta.

Lainsäädäntöneuvos **Liisa Lehtimäen** johtama työryhmä luovutti mietintönsä oikeusministerille huhtikuussa. Lakiesitys annetaan eduskunnalle syyskuussa ja muutosten odotetaan tulevan voimaan jo vuoden 1997 alusta. Muutosten tavoitteena on velkojille tulevien suoritusten kasvattaminen, velkajärjestelyn kustannusten alentaminen ja menettelyn keventäminen. Ehdotus perustuu käytännön kokemuksiin. Velkajärjestely kun ei nykyisellään ole aivan vastannut yleistä yhteiskunta- ja maksumoraalia.

Ehdotuksen mukaan uusia säännöksiä sovellettaisiin myös tuomioistuimissa vireillä oleviin asioihin. Säännöstä, joka tiukentaisi velkajärjestelyyn pääsyä, ei kuitenkaan sovellettaisi, jos järjestely on aloitettu 24.4.1996 tai sitä aikaisemmin.

ESTEITÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET ANKARAMMIKSI

Velkajärjestely tulisi ehdotuksen mukaan nykyistä harvemmin kysymykseen silloin, kun velallisella on rikokseen perustuva velka. Rikoksen laatua ja aiheutettua vahinkoa arvioidaan entistä ankarammin. Velkajärjestely estyisi, jos sen myöntämistä ei voida pitää pe-

rusteltuna velan määrä, rikoksen laatu, vahingonkärsineen asema ja muut seikat huomiioon ottaen. Nykyään järjestely evätään, jos pääosa veloista on rikosperusteisia. Myös velkojien vahingoittamiseksi tehdyt erilaiset taloudelliset järjestelyt estäisivät nykyistä laajemmin velkajärjestelyn. Esteen muodostaisi sellainenkin velkojien kannalta törkeän sopimaton käyttäytyminen, josta ei seuraa liiketoimintakieltoa. Huomiota kiinnitetään myös varallisuuden siirtoihin velkajärjestelyä silmälläpitäen.

Paljon keskustelua aiheuttanutta kevytmielistä velkaantumista koskevaa säännöstä ei ehdoteta tarkistettavaksi. Aiheestahan on muodostunut jo melko laaja oikeuskäytäntö.

Estesäännöksiä ehdotetaan tarkistettavaksi myös niin, että lakisääteisten velvoitteiden olennaiset laiminlyönnit estäisivät velkajärjestelyn. Verojen, työnantajamaksujen tai kirjanpito-velvollisuuden suorittamatta jättäminen voi nykyisinkin muodostaa esteen järjestelylle, mutta ehdotuksessa korostetaan näiden velvoitteiden asianmukaista hoitamista.

VELKAJÄRJESTELYN SAAMINEN EDELLYTTÄISI TULOJA

Työikäinen ja -kykyinen velallinen, joka ei väliaikaisen syyn vuoksi voisi lyhentää velkojaan lainkaan tai maksaisi niitä vain vähän, ei ehdotuksen mukaan saisi velkajärjestelyä. Myös muissa Pohjoismaissa annetaan **velallisen taloudellisen tilanteen vakiintuneisuudelle** erityinen merkitys.

Arvioitaessa velallisen taloudellisen tilanteen väliaikaisuutta ja sen vaikutusta hänen maksukykyynsä tulee ottaa huomioon velallisen ikä, työkyky ja ansaintamahdollisuudet. Arvioinnissa painavat velallisen koulutus, ammatti ja työkokemus.

Työryhmän ehdotus painottaa velkajärjestelyn ajoittamista sellaiseen vaiheeseen, jolloin velallisella on maksukykyä. Opiskelun ja työttömyyden aikana velkajärjestely voitaisiin myöntää vain poikkeuksellisesti. Pysyvästi maksukyvyttöminä ei voitaisi pitää myöskään lapsia kotonaan hoitavia vanhempia, osapäivätyötä tekeviä tai elinkeinonharjoittajia, joiden tulotaso ei ole vakiintunut.

Velkajärjestelyn siirtämistä myöhempään ajankohtaan

on kokeiltu nykyisen lain puitteissa lykkäämällä velkajärjestelyn aloittamista. Lykkäämispäätökset eivät kuitenkaan ole odotusten mukaan aktivoineet velallisia parantamaan maksukykyään.

KYNNYS MAKSUOHJELMAN MUUTTAMISEEN NOUSEE

Nykyään maksuohjelman muutosta haetaan verrattain vähäistenkin muutosten perusteella. Viime vuonna hakemuksia tehtiin noin 4.000.

Ehdotuksen mukaan maksuohjelmaa muutettaisiin velkojen vahingoksi vain poikkeustapauksissa. Maksuvelvollisuutta ei alennettaisi, vaikka velallisen tulot alenevat tai menot kasvavat, koska yksityishenkilö joutuu yleensäkin velkaa ottaessaan varautumaan käytettävissä olevien tulojen vaihteluihin. Velallinen, jonka maksukyky on alentunut, saisi lisäaikaa maksuohjelmassa järjestettyjen velkojen maksamiseen. Velkoja voisi ehdotuksen mukaan periä maksuohjelman mukaisia suorituksia **ulosotossa**. Maksuohjelmaa ei helposti muutettaisi silloinkaan, kun velallisen maksukyky paranee. Ehdotus koskee myös jo vahvistettuja maksuohjelmia.

Merkittävät maksukyvyyn muutokset voisivat edelleen johtaa maksuohjelman muuttamiseen. Muutos on mahdollinen, jos velallisen maksukyky heikentyy pitkäaikaisesti. Maksuohjelmaa voitaisiin muuttaa myös, jos velallinen vaikkapa työpaikkaa vaihdettuaan kykenee maksamaan velkojaan merkittävästi enemmän kuin ohjelmaa vahvistettaessa oli arvioitu. Maksuvaran tulee kasvaa vähintään viidenneksellä. Markkamäärästä säädettäisiin astuksella; ehdotuksessa se on 6.000 markkaa. Maksuvaran kasvusta neljäsosa jäisi velallisen käyttöön, jotta velkajärjestely voisi nykyistä paremmin kannustaa häntä lisäämään tulojaan.

Jos velallinen laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai vel-

kaantuu lisää ilman hyväksyttävää syytä, maksuohjelma voidaan edelleen määrätä **raukeamaan**. Maksuohjelma voitaisiin eräissä tapauksissa määrätä raukeamaan vielä sen päätyttyäkin.

SELVITTÄJÄN KUSTANNUKSIA MYÖS VELALLISEN MAKSUVARASTA

Ehdotuksen mukaan velallinen olisi velvollinen maksamaan selvittäjän palkkion kokonaan tai osaksi. Valtion varoista kustannukset maksettaisiin vain, jos velallinen ei siihen kykene tai jos hakemus hylätään.

Viime vuonna valtiolle velkajärjestelystä aiheutuvat välittömät kustannukset olivat 76 miljoonaa markkaa, josta 53 miljoonaa markkaa kertyi selvittäjille maksetuista palkkioista. Velallisten on arvioitu maksavan näitä kuluja ensi vuonna noin 20 miljoonaa markkaa. Velkojen saama osuus vähenisi vastaavasti, joten tosiasiallisesti maksajina ovat velkojat.

Valtion kokonaiskustannukset viime vuonna olivat noin 120 miljoonaa markkaa, josta tuomioistuinten osudeksi arvioidaan 27 miljoonaa markkaa. Yhden velkajärjestelyasian käsittely kesti viime vuonna tuomioistuimessa 208 päivää ja maksoi valtiolle yhteensä noin 6.000 markkaa. Sovintoratkaisun aikaansääminen aiheuttaa kustannuksia noin 2.000 markkaa.

KUULUTUS MAHDOLLISEKSI

Velkajärjestelyn alkamisesta voitaisiin kuuluttaa, jos velallinen on harjoittanut elinkeinoimintaa ammatin- tai liikkeenharjoittajana taikka vastuunalaisena yhtiömiehenä henkilöyhtiössä. Velkoja, joka ei ilmoita velkaa kuulutuksessa mainittuun päivään mennessä, menettäisi oikeutensa saada suoritusta maksuohjelman nojalla.

VÄHÄISIÄ MUUTOKSIA TAKAAJAN ASEMAAN

Takaaja on nykyisen lain mukaan velkajärjestelyssä samassa asemassa kuin muutkin velkojat. Käytännössä useat velalliset ovat sopineet maksavansa takaajalle enemmän kuin maksuohjelmassa on määrätty. Ehdotuksen mukaan tällaiset suoritukset nimenomaisesti sallittaisiin. Velallinen voisi maksuohjelman päätyttyä suorittaa velkojaan vapaaehtoisesti, ja näitä suorituksia arvelaan kertyvän lähinnä takaajille.

VELKOJEN KANNALTA MYÖNTEINEN OSAUUDISTUS

Velkajärjestelyä oli toukokuun alkuun mennessä hakenut 42.000 henkilöä. Noin 26.300:lle velalliselle oli vahvistettu maksuohjelma. Velkajärjestelyn saaneilla oli velkaa keskimäärin 464.000 markkaa. Suurimmat velat olivat yritystoiminnasta (800.000 markkaa) ja pienimmät takausvastuun vuoksi velkajärjestelyä hakeneilla (215.000 markkaa).

Järjestelyn saaneet maksavat veloistaan osapuilleen viidenneksen. Neljänneksellä velallisista ei kerry lainkaan lyhennystä velkoihinsa, ja 45% maksaa enintään 10% velkojen määrästä. Keskimääräinen maksuvara on 500 markkaa kuukaudelta.

On ilmeistä, että ehdotuksen julkisuudessa saama tiukka vastustus aiheuttaa esitykseen muutoksia ja tarkennuksia viimeistään eduskunkäsittelyssä. Uudistusten ansiosta velkojen kannattaa kuitenkin lausua hakemuksista jo ennen velkajärjestelyn aloittamista ja seurata sen jälkeenkin menettelyä tarkemmin kuin tällä hetkellä. Tuomioistuinten tulokinnasta lopulta riippuu, muuttuuko velkajärjestelylaki nykyisestä velkojen anteeksiantoa merkitsevistä säännöistä alun perin tarkoitettuun suuntaan.